

Az engesztelésnek első és legjobb módja: szüntessük meg az okokat, melyek Isten haragját ránk lehívják. Vonjuk vissza akaratumkat a bűntől. Hiába imádkozunk, hiába végzünk bármilyen engesztelő cselekedeteket, hiába vezetünk körmeneteket, ha szívünket vissza nem vonjuk a bűntől. Szűnjék meg tehát minden káromló, Isten és a szenteket gyalázó szó minden magyar ember ajkán. Legyen tudatában mindenki, hogy minden káromkodó szóért a nemzet előtt felelős. Legyen ismét szent a családi élet, legyen tiszta az ifjúságunk. Szűnjenek meg a válások és a vétkek a gyermek ellen. Legyen szent a vásár- és ünnepnap. Ne szentségtelenítsük meg az Úr napját szolgálai munkával. Legyenek teli a templomok és szüneteljen a munka a gyárakban és a mezőn. Ez a visszatérés Istenhez és e nélkül nincs és nem is lehet szó engesztelésről.

Allítsuk szembe a hitetlenséggel eleven hitünket és a hitből fakadó igazán keresztény életünket. Az istenkáromlásokkal szembe mélységes imádásunkat. A gyűlölettel szembe szeretetünket. A tisztátalansággal szembe tiszta életünket. Ajánljunk fel minden szenvedést, nélkülözést, kellemetlenséget az engesztelés szellemében. De még a legközönségesebb dolgokat is: étkezést, pihenést, üdülést is engesztelő szándékkal végezhetjük, ha a jószándék és mértékletesség által úgy végezzük ezeket a dolgokat, amint az Istennek tetsző s ezzel eleget teszünk azokért, akik mindezt Istennek nemtetsző módon végzik. Így egész napunk, egész életünk,

még alvásunk és pihenésünk, sőt szórakozásunk is engesztelő jelleggel fog bírni.

De rendkívüli idők, rendkívüli veszélyek, rendkívüli bűnök rendkívüli engesztelést is követelnek. Még mindig nem ragadta meg az engesztelés szent tüze népünk s főleg értelmiségünk zömét. Még mindig alszunk bizonyos álbiztonság téves tudatában vagy valami akaratnélküli fatalizmussal adjuk meg magunkat a sorsunknak vagy csak természetes eszközöktől várunk menekülést a bajoktól. Istenhez kevesen fordulnak s életük megjavítására s hősi engesztelésre még kevesebben gondolnak.

Fogadjuk meg tehát tehetségünk szerint Jézus Szíve ünnepének nyilvános és kötelező megtartását, ha hazánk a jelen bajokból szerencsésen megmenekül. Hiszen felajánlottuk országunkat Jézus Szívének az első világháború kitörésekor s megújítottuk felajánlásunkat az eucharisztikus világtalálkozó utolsó napján. Most volt annak tízéves fordulója. Legyen ez a fogadott ünnep felajánlásunk betetőzője és koronája!

Megindult a mozgalom az engesztelő Szűz Mária, a Világ Királynője-szentély felépítésére is. Hirdesse ez egykor hálánkat a Szent Szűz, a Magyarok Nagyasszonya iránt, hogy a mélységből kiragadta s ismét naggyá, boldoggá tette országát!

Legyünk meggyőződve, hogy csak a nagylelkű engesztelés ad erőt a harchoz és kitartáshoz, csak ez biztosítja hazánk fennmaradását egy további ezer évre.

P. Csávossy Elemér S. J.

AZ ENGESZTELÉS TEOLÓGIÁJA

II.

A nagy változás.

Az előző közleményben megismerkedtünk, kedves engesztelő Testvérek, az emberiség életének azzal a boldog korszakával, amely az első bűn elkövetését előzte meg. Láttuk, hogy őszülünk vallásos életében nem található az engesztelésnek nyoma mindaddig, amíg Isten tiltó parancsát a Kísértő szavára meg nem szegték. Engedetlenségük forrása lett az emberiség egyetlen és igazi tragédiájának: a bűnnek!

A bűn elkövetése súlyos következményeket vont maga után s mélyreható változásokat idézett elő az ember vallási életében, amely — tudjuk — nem más, mint Isten és az ember egymáshoz való viszonyának tökéletes összhangja. A bűn elkövetésével ez az összhang teljesen eltűnt. **A bűnös ember nincs már többé a szeretet kapcsolatában Istenével,** ellenkezőleg lázadásával Isten ellenségévé vált. Isten kedves gyermekéből a harag fia lett.

A bűn állapotában az ember már nem csak az Istent imádja. Szíve már nem csak az Isten felé, hanem inkább a teremtmények felé hajlik. A bűn a tökéletlen és alacsony dolgokhoz köti az istengyermekei életre meghívott ember szívét. **Ezért minden bűnben van valami a bálványimádásból.** A bűn a teremtményeket úgy tekinti, mint az ember legnagyobb javát, Istennel azonosítja az Ő kezének alkotásait.

A bűn elkövetése előtt a vallási életben Isten szeretete uralkodott. Most, a bűn után, az Isten gyűlölete törekszik uralomra jutni az ember lelkében. A bűn Isten gyűlölete és a teremtmény rendetlen szeretete. Ezzel súlyossága is nő, mert **Isten a legnagyobb viszontszeretetet várja tőlünk mindazokért a javakért, melyekkel oly gazdagon megajándékozott bennünket.**

Végül az ember a bűn állapotában nem engedelmeskedik többé az Istennek. Köti őt ugyan változat-

lanul az engedelmisség törvénye, de éppen a bűn elkövetésénél engedetlenné válik. Az a bűnnek egészen különleges tulajdonsága, hogy a mélyén ott rejlik a rettenetes szó: „Non serviam!” Nem engedelmeskedem! A bűn tiltakozás Isten korlátlan és feltétlen hatalma ellen.

Ime ez a bűn állapota, ez az a szörnyű változás, melybe őszüleink belezuhantak az első bűn elkövetésével. Az első bűn alapjaiban felforgatta azt a boldog állapotot, melyben addig éltek, megváltoztatta azt a gyermeki viszonyt, melyben Istennel érintkeztek.

A bűn siralmas következményei.

A bűn Isten fölségét sértette meg. Az isteni, a teremtő Fönség szenvedett sérelmet a teremtett lény, az ember részéről. Az isteni igazságosság feltétlenül megkövetelte tehát, hogy teljes elégtételt nyerjen a sérelemért. Az isteni méltóság nem tűrhette, hogy büntetés nélkül maradjon az elkövetett bűn.

Az elégtétel, melyet az isteni igazságosság feltétlenül megkövetelt, az engesztelés megjelenése az emberiség történelmében. Az engesztelés azzal kezdődik, hogy az isteni igazságosság követelte elégtételt Isten megkapja.

Ha az ember nem akar önként elégtételt nyújtani, a végtelen isteni igazságosság akkor sem hagyhatja büntetlenül a bűnt, mert az feltétlenül elégtételt követel!

Az elégtételadás az emberiség életében az első bűn büntetésével veszi kezdetét.

Mi lett a bűn büntetése?

A kinyilatkoztatásból tudjuk, hogy mi lett őszüleink bűnének büntetése.

1. A büntetés a Paradicsomból való kiűzetéssel kezdődött. Az emberi képzelet hiába igyekszik maga elé rajzolni, milyen volt őszüleink kiűzése a Paradicsomból. Nem csupán azt jelentette, hogy el kellett ezt a helyet hagyniok, hanem főleg, hogy a földi élet változott meg számukra. Eddig a föld a boldogság és öröm helye volt, ezentúl a küzdelmek és szenvedések helye lesz. A férfi ezentúl homlokának izzadságával fogja a mindennapi kenyeret előteremteni, a nő fájdalommal fogja gyermekét e világra szülni. Az élet forrása a szenvedések forrásává válik. Az ember többé nem mosollyal, nem boldogan jön a világra, hanem a fájdalommal gyermeke lesz.

2. De nem az a legsúlyosabb a büntetésben. Nem a fájdalom kezdete a tragédia kezdete, hanem a **kegyelem állapotának elvesztése.** A kegyelem Isten legnagyobb ajándéka volt, ezzel vált az ember Isten életének részesévé és a mennyek országának örökösévé. A bűn által az ember eltépte Istennel fűző kötelékét, következésképp elvesztette a kegyelmet. Többé már nem Isten gyermeke, nem tagja többé már Isten nagy családjának.

3. A bűn Isten elleni lázadás, büntetése is hasonlóan. Ezentúl lázadás lesz az ember természetében. Az alacsonyabbrendű ember lázadt fel ugyanis a magasabbrendű, az isteni ellen. Ettől kezdődően állandó lázadás üt ki az emberben, alacsonyabb természete fellázad a magasabb ellen. Szünetelvényei, testi kívánságai az értelem és az akarat ellen fordulnak.

4. Nemcsak a kegyelmet és a természetfeletti nemességet veszítette el az ember, hanem emberi természete is megromlott. Értelme, amely eddig éles és világos volt, elhomályosodott. Az igazság megismerésében elgyengült, az élet anyagi terhe lenyomja. Az akarat, a legerősebb mozgatója életének, elerőtlenedett úgyannyira, hogy alacsony szenvedélyeinek valóságos rabszolgájává lett. Tehetetlen foglya a rossz hajlamoknak. A többi emberi képességek, melyek a magasabbakat szolgálták, megromlottak, a jó felé irányuló hajlamuk meggyengült, s nagy fokban megerősödött bennük a rendetlen, tiltott örömelek felé való sóvárgás.

Ime, az emberi természet megváltozása! Elvesztette Istentől kapott ajándékait, melyekkel Isten oly csodálatosan kitüntette. Egészség helyett betegségek, halhatatlanság helyett a halál lett az osztályrésze.

A vallási élet új tényezője.

A bűn által megváltozott az ember állapota, megváltozott a vallás is.

A vallás eddigi tényezői és kötelességei mellé újak léptek. Az isteni igazságosságnak ezentúl elégtételt kell nyújtani, s ezt az elégtételyújtást engesztelésnek nevezzük. Vajjon lehetséges kiengesztelni Istent? Lehetséges jóvátenni mindazt, amit a bűnnel elrontottunk?

Megbocsát Isten?

Két lehetőség képzelhető el:

1. Isten elfogadja az elégtételt és megbocsátja az emberek bűnét. Avagy:

2. Nem fogadja el az elégtételt és többé nem bocsát meg a bűnös embereknek.

Ime, a súlyos probléma, lehetséges-e elégtételt nyújtani Istennek? Olyant, amely megfeleljen a végtelen isteni igazságosságnak. Vajjon az ember kiengesztelheti Istent?

E probléma megoldásában rejlik az emberi nem sorsának alakulása. Ennek megoldásától függ minden egyes ember boldogsága.

Azonban, kedves engesztelő Testvérek, ennek a súlyos problémának tárgyalását hagyjuk a következő alkalomra!

Dr. Erdey Ferenc

„Am a vallás fátylavívője, a kereszténység kapitánya, Szent László követője mégis leginkább a Mária-tiszteletért járt Márianosztrára. Ő is, a pálosok is nagy Mária-tisztelek.”

—o—

„Ahogy a pálosok védték Márianosztrát a pogány áradat ellenében, úgy védjük mi is Isten rendelte várunkat, a családi szentélyt.”

—o—

„A mult megszentelt Mária-kegyhelyein... megtaláljuk a pálosok elejtett, elszakadt rózsafüzérét. Legények, férfiak, leányok, asszonyok, utolsó maradék krajcáraitokon is vegyétek meg az olvasót magatoknak. Imádkozzátok ifjúságért, foglyokért, Egyházért, hazáért.”